

2024-01

pÿ Ÿ Á ì » ¿ Â Ä . Â Ã Ä Á ± Ä . 3 1 0 ® Â 0 ¿ Å
 pÿ Ã Ä . ´ 1 ± ¼ ì Á Æ É Ã . Ä . Â Ã Ä Á ± Ä . 3 1
 pÿ ´ Á ¬ Ã . Â µ ½ ì Â 0 Á ¬ Ä ¿ Å Â : — À µ Á
 pÿ Ä . Â æ ¿ Å Á 0 - ± Â 0 ± Ä ¬ Ä ¿ ½ 2 1 ¿ ±

pÿ ± Ä ± Ä ¿ Ã Ä ì » ¿ Å , œ ± Á - ±

pÿ œ µ Ä ± Ä Ä Å Ç 1 ± 0 ì Á ì 3 Á ± ¼ ¼ ± " 1 µ , ½ Î ½ £ Ç - Ã µ É ½ , £ Ä Á ± Ä . 3 1 0 ® Â 0 ± 1 ´ Ã Æ ¬ » µ 1 ± /
 pÿ š ¿ 1 ½ É ½ 1 0 Î ½ • À 1 Ã Ä . ¼ Î ½ , æ µ Ç ½ Î ½ 0 ± 1 ´ ½ , Á É À 1 Ã Ä 1 0 Î ½ £ À ¿ Å ´ Î ½ , ± ½ µ À 1 Ã Ä ®

<http://hdl.handle.net/11728/12565>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

**ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ
ΑΣΦΑΛΕΙΑ**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Ο ρόλος της στρατηγικής κουλτούρας στη
διαμόρφωση της στρατηγικής δράσης ενός κράτους:
Η περίπτωση της Τουρκίας κατά τον 21ο αιώνα»**

Όνοματεπώνυμο: Μαρία Παπαποστόλου

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

**ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ
ΑΣΦΑΛΕΙΑ**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Ο ρόλος της στρατηγικής κουλτούρας στη
διαμόρφωση της στρατηγικής δράσης ενός κράτους:
Η περίπτωση της Τουρκίας κατά τον 21ο αιώνα»**

**Διπλωματική Εργασία η οποία υποβλήθηκε προς απόκτηση
μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στις Διεθνείς Σχέσεις,
Στρατηγική και Ασφάλεια, στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις
Πάφος**

Όνοματεπώνυμο: Μαρία Παπαποστόλου

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024

Πνευματικά δικαιώματα Copyright © Μαρία Παπαποστόλου, 2024

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved. Η έγκριση της Διπλωματικής Εργασίας από το Πανεπιστήμιο Νεάπολις δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Πανεπιστημίου.

ΣΕΛΙΔΑ ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

«Ο ρόλος της στρατηγικής κουλτούρας στη διαμόρφωση της στρατηγικής δράσης ενός κράτους: Η περίπτωση της Τουρκίας κατά τον 21ο αιώνα».

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις και εγκρίθηκε στις ..... [ημερομηνία έγκρισης] από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής. Εξεταστική Επιτροπή: Πρώτος επιβλέπων (Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος).....[ονοματεπώνυμο, βαθμίδα, υπογραφή] Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: .....[ονοματεπώνυμο, βαθμίδα, υπογραφή] Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: ..... [ονοματεπώνυμο, βαθμίδα, υπογραφή]

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Η ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΟΥ, γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο ««Ο ρόλος της στρατηγικής κουλτούρας στη διαμόρφωση της στρατηγικής δράσης ενός κράτους: Η περίπτωση της Τουρκίας κατά τον 21ο αιώνα» αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Η Δηλούσα

Μαρία Παπαποστόλου

Πίνακας περιεχομένων

Περίληψη.....	6
Εισαγωγή.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
1.1 Θεωρητικό Πλαίσιο.....	11
1.2 Βιβλιογραφική Επισκόπηση.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : Περίοδος Διακυβέρνησης 2002-2009	
2.1 Στάδιο Εξευρωπαϊσμού.....	18
2.2 Μέση Ανατολή.....	21
2.3 Τουρκία- Ιράκ: Το κουρδικό ζήτημα.....	25
2.4 Κεντρική Ασία.....	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Περίοδος Διακυβέρνησης 2010-2015	
3.1 Εξισλαμισμός της εξωτερικής πολιτικής.....	30
3.2 Αραβική Άνοιξη.....	31
3.3 Βαλκάνια.....	34
3.4 Καύκασος - Κριμαία.....	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Περίοδος Διακυβέρνησης 2016- σήμερα	
4.1 Μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα.....	40
4.2 Επέμβαση στη Λιβύη.....	42
4.3 Γαλάζια Πατρίδα.....	45
4.4 Περιοχή ΜΕΝΑ.....	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	
Επίλογος.....	49
Βιβλιογραφία	

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κύριος στόχος της παρούσας μελέτης είναι να εξεταστεί ο βαθμός επίδρασης της τουρκικής στρατηγικής κουλτούρας στη στρατηγική δράση του κράτους και συγκεκριμένα στην εξωτερική του πολιτική. Ως περιπτωσιολογική μελέτη εξετάζεται το τουρκικό κράτος. Η περίοδος μελέτης καλύπτει τον 21ο αιώνα, από την άνοδο στην εξουσία του ΑΚΡ (Adalet ve Kalkinma Partisi). Η συγκεκριμένη εργασία εξετάζει πώς αντιδρούν οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής όταν έρχονται αντιμέτωποι με ένα θέμα εξωτερικής πολιτικής και αν σε αυτή την αντίδρασή τους εντοπίζονται χαρακτηριστικά στρατηγικής κουλτούρας και σε ποιο βαθμό επηρεάζουν αυτές τις αποφάσεις. Η έρευνα έδειξε πως στο τουρκικό κράτος υπάρχει μία τουρκική στρατηγική κουλτούρα, οι ρίζες της οποίας εντοπίζονται στο οθωμανικό παρελθόν, τις ιστορικές εμπειρίες καθώς και την γεωγραφική θέση της χώρας. Καταλήγοντας, από τη μελέτη των ζητημάτων εξωτερικής πολιτικής στα οποία η Τουρκία ανέπτυξε τη στρατηγική της δράση, εξήχθη το συμπέρασμα πως ο βαθμός έντασης των δύο αυτών μεταβλητών, της στρατηγικής κουλτούρας και της στρατηγικής δράσης, όπως έχουν οριστεί στο παρόν πόνημα, είναι αρκετά έντονος για να επηρεάσει τις αποφάσεις της τουρκικής ελίτ σε ζητήματα που λαμβάνουν χώρα εκτός τουρκικών συνόρων.

Λέξεις κλειδιά: στρατηγική κουλτούρα, νέο-οθωμανισμός, Σύνδρομο Σεβρών, εξωτερική πολιτική

ABSTRACT

The main objective of this study is to examine the degree of influence of the Turkish strategic culture on the strategic action of the state and specifically on its foreign policy. The Turkish state is examined as a case study. The study period covers the 21st century, since the rise to power of the AKP. This paper examines how policy makers react when faced with a foreign policy issue and whether strategic culture characteristics are found in their reaction and to what extent they influence these decisions. The research showed that in the Turkish state there is a Turkish strategic culture, the roots of which can be found in the Ottoman past, the historical experiences as well as the geographical location of the country. Concluding, from the study of the foreign policy issues in which Turkey developed its strategic action, it was concluded that the degree of intensity of these two variables, strategic culture and strategic action, as defined in this paper, is quite intense for to influence the decisions of the Turkish elite in matters that take place outside Turkish borders.

Key words: strategic culture, neo-Ottomanism, The Sèvres Syndrome, foreign policy